

TALE VIBHAG SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S

D.G.TATKARE ARTS & COMMERCE COLLEGE, TALA

Tal. Tala, Dist. - Raigad - 402 111

QUESTION PAPER

CLASS-F.Y.B.COM	SEM-II	YEAR- 2023 2022-23
Subject	ALL SUBJECT	

SR.NO.	SUBJECT	SUBJECT CODE
	Foundation Course -I	
	Accountancy & Financial Management-Paper-I	
	Commerce Paper-I	
4	Business Economics	
5	Business Communication	
6	Environmental Studies	
7	Maths & Stat. Techniques	

TALE VIBHAG SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S
D.G.TATKARE ARTS & COMMERCE COLLEGE, TALA

TAL : TALA, DIST : RAIGAD.

F.Y.B.COM. (R-2016) SEM -II REGULER & ATKT. EXAMINATION APRIL 2023

S.N.	DAY	DATE	TIME	PAPER
1	MONDAY	10-04-2023	8:30 AM TO 11:30 AM	Foundation Course - ✓
2	TUESDAY	11-04-2023	8:30 AM TO 11:30 AM	Accountancy & Finanacial Management - Paper - I ✓
3	WEDNESDAY	12-04-23	8:30 AM TO 11:30 AM	Commerce Paper - I ✓
4	THURSDAY	13-04-2023	8:30 AM TO 11:30 AM	Business Economics
5	SATURDAY	15-04-2023	8:30 AM TO 11:30 AM	Business Communication ✓
6	MONDAY	17-04-2023	8:30 AM TO 11:30 AM	Enviromental Studies
7	TUESDAY	18-04-2023	8:30 AM TO 11:30 AM	Maths & Stat. Techniques

ATE:- 08/03/2023

LACE:- TALA-RAIGAD

Checked by

Exam Incharge
D.G.Tatkar Arts & Com. College
Tala, Raigad - 402111

Principal

- ✓ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
- ✓ प्रश्नासमोरील अंक गुण दर्शवितात

प्रश्न क्र ०१ (अ) बहुपर्यायी प्रश्न (कोणतेही सात सोडवा)

(७)

- १ वर्ष २००३-०४ या वर्षात सरकारने एकूण _____ सरकारी समभागांचे निर्गुतवणूकीकरण करण्याचे ठरविले.
(दोन, चार, सात, दहा)
- २ नवीन आर्थिक धोरणानुसार उदारीकरणाची प्रक्रिया _____ साली अस्तित्वात आली
(१९८९, १९९५, १९९१, २०००)
- ३ स्थलांतराचे _____ घटक हे महत्वाचे कारण होय
(आर्थिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, राजकीय)
- ४ राज्य घटने नुसार समतेच्या अधिकाराची _____ हि कलमे होत.
(१४ ते १८, १९ ते २२, २३ ते २४, २५ ते २८)
- ५ अल्प संख्याकांचे हक्क कलम _____ नुसार अंतर्भूत आहेत
(१२, २७, ३६, ४८)
- ६ नैसर्गिक व _____ असे परीसंस्थेचे दोन प्रकार आहेत.
(जैविक, अजैविक, मानवी, विघटक)
- ७ पर्यावरणामधील _____ झाड हि नैसर्गिक देणगी होय.
(आंबा, फणस, वड, कडुलिंब)
- ८ व्यक्तिमत्व विकासा मध्ये _____ याचे महत्व जास्त आहे
(पैसा, संपत्ती, मुल्ये, शक्ती)
- ९ तणावाचे शारीरिक लक्षण _____ वाढ होय
(चिंता, भीती, उदासीनता, रक्तदाब)
- १० सामाजीकरणाच्या माध्यमात _____ ला अग्रक्रम दिला जातो.
(कुटुंब, शिक्षक, मित्र, शेजारी)

(ब) चूक कि बरोबर ते लिहा (कोणतेही आठ सोडवा)

(८)

- १ खाजगीकरण म्हणजे सरकारी उद्योग असे आहे.
- २ उदारीकरण म्हणजे निर्बंध व नियंत्रणे काढून टाकणे असा आहे
- ३ जागतिकीकरण मुळे उपभोग्य वस्तूंच्या उत्पादना मध्ये वाढ झाली
- ४ "खाउजा" हि संकल्पना शेती आधारित आहे.
- ५ राज्य घटनेच्या २२ व्या कलमानुसार सार्वजनीक ठिकाणी सर्वांना समान संधी आहे.
- ६ संप करण्याचा हक्क हा कायदानुसार दिलेला आहे
- ७ निर्वनिकरणाचा फायदा पर्यावरणास होतो
- ८ पर्यावरणाच्या अवनातीचा परिणाम म्हणजे जागतिक तापमान वाढ होय
- ९ तणाव हा व्यक्तिअंतर्गत हि असू शकतो
- १० संघर्षाचे नियंत्रण फक्त पोलीस यंत्रणे मार्फतच होऊ शकते

प्रश्न क्र २ : खाउजा संकल्पना स्पष्ट करा

किंवा

जागतिकीकरणाचा आर्थिक व सामाजिक परिणाम स्पष्ट करा

प्रश्न क्र ३ : मानवी हक्क म्हणजे काय व त्यांची वैशिष्ट्ये विषद करा

(१५)

किंवा

भारतीय नागरिकांचे मुलभूत हक्क स्पष्ट करा

प्रश्न ४ : पर्यावरण म्हणजे काय व पर्यावरण घटकांची चर्चा करा

(१५)

किंवा

तणाव व संघर्षाची कारणे लिहा

प्रश्न ५ : कोणत्याही तीन टिपा लिहा

(१५)

अ) खाजगीकरण ब) आर्थिक हक्क

आ) परिसंस्था क) सामाजीकारणाची माध्यमे

इ) प्रसार माध्यमांचा संस्कृतीवर होणारा परिणाम

NB: All Questions are compulsory

Q. No. 1 : A) Match the following columns (Any Ten) (10)

A	B
1) Cash Sales	a) Memorandum trading account
2) Credit purchases	b) Bills Receivable a/c
3) Opening Stock	c) Total Creditors a/c
4) Proforma invoice	d) Prepared by consignee
5) Account Sales	e) Ledger Account in books of consignee
6) Goods consigned	f) No entry
7) 20 *GPR at on cost	g)GPR 1/6 th of sale price of cost
8) GPR at ¼ th	h) GPR at 33.33* of cost
9) GPR at ¼ th of sale price	i) GPR AT 20* OF SAIE PRICE
10 credit sales	j) credit to debtors account
11) profit 20*on sales	k) credit purchases
12) sundry creditors credit sales	L) profit 25* on cost

B) State whether TRUE or FALSE (Any Ten) (10)

- 1) Single entry system follows the basic accounting principle of accrual.
- 2) Under single entry system , all entries are passed as well as posted only by one person.
- 3) Incoe tax allows small traders to adopt single entry system for keeping books of accounts.
- 4) Consignment is a sale between the consignor and the consignee .
- 5) The consignor act as the agent of the consignee for supply of goods.
- 6) Consignee sends a proforma invoice to the consignor.
- 7) Abnormal goods are fast moving goods .
- 8) Purchase are ascertained from debtors account.
- 9) Cash sale are ascertained from journal.
- 10) Single entry system of accounting is a complete system of accounting.
- 11) Creditors account gives total purchases made during the year.
- 12) Bills receivable dishonoured should be debited to creditor account.

Q. No. 2 : Following are given:
(15)

Balance sheet of A on 1st January 2013.
Cash book for cash receipt and cash payment during the year.
Summary of other transactions of 2013 .

Balance Sheet as at Jan. 1, 2013

Liabilities	RS .	Assets	RS.
B/P	800	Cash at bank	1,950
Creditor	1,800	B/R	750
Capital	10,100	Debtors	2,000
		Stock	3,000
		Plant & Machinery	2,000
		Land & building	3,000
	-----		-----
	12,700		12,700

Receipts	RS	Payment	RS
To Balance 1-1-2013	1,950	By salaries	600
Creditors	13,500	By wages	740
B/R	4,500	By B/P	3,660
		By creditor	7350
		By office Expenses	400
		By A" S Drawing	1,500
		By Balance c/d	5,700
	-----		-----
	19,950		19,950

SUMMARY OF THE OTHER TRANSACTION DURING THE YEAR 2013

Purchases RS. 15,000, sales RS 19,000, discount allowed to debtors RS. 100, B/R received during The year RS. 4,550, B/P given during the year RS. 7750, Stock on 31-12-2013 RS. 3,500.
Depreciate Plant and Machinery by RS. 200 and Land and Building by RS. 150.
Prepare Trading and profit and loss account and Balance sheet for 2013.

OR

You are given ; (I) A Balance Sheet of X as on 1st jan. 2013. (ii) A summary of cost transactions for 2013. (iii)A list of remaining transactions for that year.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Liam	12,000	Debtors 40,000	
Creditors	27,000	Less; provision	39,250
Bills payable	1,500	750	10,000
Capital	1,40,000	Bill receivable	45,000
		Stocks	30,000
		Plant	55,000
		Building	1,250
		Cash	
	<u>1,80,000</u>		<u>1,80,000</u>

2)

Receipts	Rs.	Payments	Rs.
To Balance on 1-1-2013	1,250	By payment to debtors By cash	1,10,000
To Amt. received from debtors	1,72,000	purchases	..
To bill receivable	35,000	By bills payable	25,000
To cash sales	24,500	By ioans paid	45,000
		By salaries	12,000
		By rent	9,000
		By interest	6,000
		By general charges	450
		By drawings	750
		By Balance on 31-12-2013	15,500
			9,050
	<u>2,32,750</u>		<u>2,32,750</u>

iii)	
Total purchases	2,15,000
Total sales	2,35,000
Discount allowed by customers	1,250
Discount allowed by creditors	1,850
Bills receivable received during the year.	60,000
bills payable granted during the year.	50,000
Stock on 31st, Dec. 2013	90,000
Owing for outstanding exp.	1,500
Commission earned by the firm but not received	1,200

Provide 5% p.a. reserve for doubtful debts and 2half percent for discount on debtors . and depreciate building by 2 and percent and plant 5 percent p.a. you are required to prepare trading and profit & loss account and balance sheet from the above.

Q NO. 3. The Mumbai Indian consign to their Calcutta agent Kolkatta Riders Rs. 10,000. Worth of goods , drawing a bill of Exchange on calcutts for the Amt. They oay fright and insurance on the consignment amounting to Rs.650. the goods were received in Calcutta and in due course the account sales was received as follows . (15)

Account sales of 200 Bales of goods from M UMBAI Indian.
Rs.200 Bales of goods sold at 14,000

Less: consignees Expenses

Delivery charges etc.	Rs.	500	
Godown rent		Rs.	70
Insurance		Rs.	80
Sundry charges	Rs.	18	
Commission	Rs.	<u>700</u>	1,368
			12,632

Bills of exchange 10,000

Balance cash herewith 2632

Enter these particulars in the Ledger of the consignor and complete the transactions showing final profit on the loss on the consignment . Show the consignors account in the books of the consignee.

OR

Ramdas & company of Mumbai consigned 50 bundles of cutpice@ Rs.700 each to Mukherjee & co. of Kolkata to be sold on commission basis . An advanceof Rs. 16,000 was received from Mukherjee & co. Mukherjee & co. sent an account sale which states that total goods were sold for Rs.56,000 and Rs. 1800 were paid for carriage, godown rent and port expenses . Their commission was Rs. 2,000. They sent bank draft for the balance amount to Ramdas & co. From the above particulars pass necessary journalentriesin the books of Ramdas & co. and also show Ledger account in the books of the consignor and consignee.

Q. NO. 4. Gupta traders of Patna have their branch at Mumbai . necessary accounts in the books of the Head Office from the following transactions with the branch.

(15)

Particular	Rs.	Particular	Rs.
Opening Balance :		Closing Balances:	
-Petty cash at Branch	1,250	-Petty cash at Branch	1,880
-Stock at Branch	77,000	-Debtors at Branch	1,26,150
- Debtors at Branch	41,250	Stock at Branch	57,880
Goods sent to Branch during	3,78,000	Discount allowed to customer s	1,060

the year		Amount remitted by the Branch:	
Amount remitted to the		-cash sales	26,250
Branch	7,500	-Mr. Sharma to whom goods	4,10,350
-for petty cash exp.	18,500	were sold by Branch directly	
-for salary	6,000	remitted the amount to H. O.	9,000
-for rent and taxes			

OR

Following information is given to you from the books of Shivam Law Agency for its branch at Virar for the financial year 2013-14 . prepare Virar branch A/C in the books of Shivam Law Agency.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Balance as on 1-4-2013		Transactions during 2013-14.	
-branch debtors	1,200	-Goods sent by H.o.	
- stock	600	-Cash sent by H.O. for petty cash	7,800
-cash	100	-Goods lost at branch	2,000
Balance as on 31-3-2014.		-Credit sales ----- Insurance	750
Branch debtors	?	claim received by branch	3,000
Cash	600	-Cash received from debtors	600
-stock	1,000	-Discount allowed	2,400
		Bad debts	
		Goods returned by debtors	480
		Branch exp. Paid by H.O.-salary	520
		Advt.	100
		Amount remitted by branch to H.O.	320
			780
			8,460

Q. NO. 5. On 17th June, 2013 a fire occurred in the premises of Mr. Bookworm, a bookseller. Most of the stock was destroyed, the cost of the salvaged stock being Rs.11,200. In addition, some stock was salvaged in damaged condition and its value was estimated at Rs.10,400. The following purchases were available from the books of account :

(15)

- 1) stock at the close of accounts on 31st Dec.,2012 was Rs. 83,500.
- 2) purchases from 1-1-2013 to 17-6-2013 amounted to Rs. 1,12,000 and Sales during that period amounted to Rs. 1,54,000.
- 3) on the basis of the past three years it appears that on average the gross profit of 25% is earned on sales.

Stock was insured for Rs.75,000. Compute the amount of claim.

OR

Bonfire Enterprises close their account on 30th June. e very year . On 30th Sept. 2013 a major fire destroyed most of their stock . following information could be gathered from their books.

Particulars	Rs.
Stock on 30 th june 2013.	3,60,000
Purchases – 1 st july 2013 to 30 th sept.2013	6,00,000
Wages - 1 st july 2013 to 30 th sept.2013	2,30,000
Sales - 1 st july 2013 to 30 th sept.2013	10,00,000
Carriage inward for the above period	10,000
Carriage outward for the above period	15,000

Average percentage of G.P. to cost is 33.33% stock of the value of Rs. 75,000 could be salvaged .policy was for Rs.2,50,000. Claim was subject to salvaged clause .

Following further information is available:

- (1) Stock in the beginning was calculated at 10% less than cost .
- (2) Purchases include purchase of furniture Rs. 225,000
- (3) Amount spent fof bringing and setting –up the furniture in the office was Rs. 5,000 which was include in carriage inward .

You are required to calculate the amount of claim.

- Q. NO. 6: A. Explain in brief , Account Sales. 10.
- B. Explain in fire Insurance claim for loss of stock. 10.

OR

WRITE SHORT NOTE (ANY 4)

- (1) Memorandum trading Account
 - (2) Department Branch .
 - (3) Stock Gain
 - (4) Pro – forma Invoice
 - (5) Del credere commission
 - (6) Single Entry system
-

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा, रायगड.
F.Y.B.COM C.P-II

मार्क - १००

वेळ - ३ तास

पेपर - II

दि. १२/४/२०२३

प्र १ ला. (अ) खालील रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा

१०

- १) वस्तु ही _____ स्वरूपात महनजके भौतिक स्वरूपाचे उत्पादन आहे.
- २) सेवांचे विपणनात विक्री _____ उपयोग असा क्रम लागतो.
- ३) पर्यटन व्यवसायात _____ प्रमाणात वाद हॉट आहे.
- ४) सेवा क्षेत्राचे भारतीय अर्थव्यवस्थेतील महत्वाचे स्थान म्हणजे _____ निर्माण करणारे क्षेत्र होय.
- ५) _____ व्यापार म्हणजे वस्तु व सेवांचे वितरण अतिशय लहान उपभोक्त्यांना करणे होय
- ६) भारतात किरकोळ व्यापार क्षेत्र हे शेती नंतर _____ क्रमांकाचे रोजगार देणारे क्षेत्र आहे
- ७) किरकोळ वीपार हा सर्व जगामध्ये _____ कालावधी पासून अस्तित्वात आहे.
- ८) क्षेत्रावर लक्ष केंद्रित करण्यासतही कंपनीला _____ सी आधार घ्यावाच लागतो.
- ९) _____ मध्ये ओरकल कोरपोरेशनची स्थापना झाली.
- १०) _____ वापरण्यासाठी बँक ग्राहकाना एक प्लॅस्टिक कार्ड देते
- ११) मानवी आयुष्याचे _____ तंत्रज्ञानाने आमूलाग्र बदल घडवून आणला आहे.
- १२) शहरामध्ये _____ व्यापार व व्यवहार ही ए ई कॉमर्सद्वारेच चालतात.

प्र १ ला (ब) चूक की बरोबर ते लिहा.

१०

- १) वस्तु सर्व नाशवंत नसतात
- २) वस्तु व्यवसायाचे आकारमान मोठे असते.
- ३) ग्राहक ज्या सेवांचे खरेदी स्वतःच्या उपभोगासाठी करित नाहीत.
- ४) वितरण हे महत्वाचे विपणन मिश्र असून तीच्या कार्यक्षमतेवर अवलंबवून राहत नाही.
- ५) खाऊजा परिस्थितीचा किरकोळ व्यापारचा चेहरा बदलत चालला आहे..
- ६) दुकानांची रचना ठरविणे हा दीर्घकालीन स्वरूपयाचा निर्णय असतो.
- ७) epr सॉफ्टवेअरमध्ये उद्योगाचे विविध सॉफ्टवेअर विभाग नसतात.
- ८) क्रेडिट कार्डमध्ये तीन पक्ष असतात.
- ९) आणीवाणीच्या क्षणी खिशात पैसे नसतात a t m ची गराह आसते.
- १०) ई कामर्स सर्व क्षेत्र व्यापले आहे
- ११) ई कॉमर्सचा हार्डवेअर आणि सॉफ्टवेअर द्वारे केला जात नाही
- १२) कोणतही आजार झाल्यास आपण ई कॉमर्सद्वारे तज्ञाचा सल्ला घेत येऊ शकतो

प्र २ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१५

- १) सेवा ह्या संज्ञेचा अर्थ सांगून त्याची विविध वैशिष्ट्ये लिहा.

किंवा

- २) भारतातील सेवा क्षेत्राच्या वाढीची करणे स्पष्ट करा.

प्र. ३ रा खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा

१५

- १) किरकोळ व्यापार म्हणजे काय? हे सांगून त्यातील बदलत्या प्रवाहाचा आढावा घ्या.

किंवा

- २) किरकोळ व्यापाराचे विविध प्रकारचे सविस्तर विवचन करा.

प्र ४था . खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१५

१) बी . पी. ओ . ची गरज स्पष्ट करा.

किंवा

२) भरतचट बँकिंग विकासाचे टप्पे लिहा.

प्र ५ वा . खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१५

१) ई कॉमर्स म्हणजे काय ? त्याची वैशिष्ट्ये लिहा.

किंवा

२) ई कॉमर्स ची कार्य थोडक्यात लिहा.

प्र ६ वा खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

१) भारतीय कंपण्यासामोरील ई कॉमर्स चे आव्हान स्पष्ट करा.

१०

२) दुकान नियोजन , रचना, व मांडणी ह्या संकल्पना स्पष्ट करा.

१०

किंवा

टीप लिहा (कोणतेही सहा)

१) किरकोळ व्यापारतील रोजगार संधी

२) मॉल व्यवस्थापन म्हणजे काय ?

३) भारतातील सेवा क्षेत्रातील आव्हाने

४) ईतर विमा योजना

५) जीवन विमा

६) b २ c प्रक्रिया

तळे विभाग शिक्षण प्रसारक मंडळाचे
द. ग. तटकरे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, तळा , रायगड.
विषय: व्यवसाय संज्ञापन -II

वर्ग: FYBCOM
गुण: १००

वेळ: ३ तास
दि. १५/०४/२०२३

सुचना- १ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. २ उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र१.अ. खालील संज्ञा दोन ते तीन वाक्यांमध्ये स्पष्ट करा . (कोणतेही पाच)

१०

१. कार्यक्रम पत्रिका	२.तत्काळ मुलाखत	३.संचालकाची सभा
४.वेबिनार	५.संकट व्यवस्थापन	६.ठराव
७. Skype	८. अजेंडा	

ब. जोड्या लावा.

०५

	(अ)		(ब)
१	चौकशी पत्र	i	कार्यालय सोडल्यावेळी घेतले जाते
२	समूह चर्चा	ii	समिती सभेतील फायदा
३	परिषद	iii	प्रश्नांची सोडवणूक
४	मुलाखत समारोप	iv	व्यापाराच्या खरेदी बाजूशी संबंधित
५	तज्ञांचे मत	v	विचारांची देवाणघेवाण

प्र२.टिपा लिहा . (कोणत्याही चार)

२०

१. निवड मुलाखतीसाठी मुलाखत घेण्याच्या तयारी	२. सभेमध्ये अध्यक्षीय भूमिका
३. तक्रार मुलाखत	४. मुलाखतीतील WASPतंत्र
५.समूह चर्चा	६. समितीचे फायदे

प्र३. कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तरे लिहा .

२०

- परिषद म्हणजे काय ते सांगून त्याचे आयोजन करण्याची प्रक्रिया सांगा.
- संकट म्हणजे काय ते सांगून संकटामध्ये जनसंपर्क विभागाची भूमिका सांगा.
- समितीचे प्रकार सांगून संस्थेत समितीचे फायदे-तोटे सांगा.

प्र.४.कोणतेही चारवर पत्रलेखन करा.

२०

१. तुमच्या दुकानामध्ये पुरुषांच्या विविध प्रकारच्या पोशाखांचा साठा करण्याकरिता लिबास ऑपेरिअल्स लिमिटेडला चौकशीपत्र लिहा.

२.जगदीश स्टोअर्स , नाशिक यांना मागणी केलेल्या बांगड्या या खराब स्थितीत प्राप्त झालेल्याने महावीर बॅंगलस, फिरोजाबाद यांना तक्रारपत्र लिहा.

३.खालीलपैकी कोणत्याही एका उत्पादनाच्या विक्रीसाठी विक्रीपत्र लिहा.

अ) वाशिंग मशीन ब) गाँगल

४. तुम्ही संजोग रेसिडन्सी, पनवेल याठिकाणी PLAT बुक केला आहे व या PLAT चा ताबा दोन वर्षात मिळणार होता परंतु पाच वर्षे झाली तरी देखील त्याचा ताबाही मिळाला नाही व पैसेही परत मिळाले नाही.याविषयी ग्राहक तक्रार मंचाकडे तक्रार पत्र तयार करा.

५. तुमच्या सोसायटीत मागील तीन महिन्यांपासून नगरपालिकेचे पाणी फक्त दोन तास तुम्हास मिळते. माहितीच्या अधिकाराखाली यांचे कारण महानगरपालिकेस विचारण्यासाठी अर्ज करा.

प्र५. अहवाल लेखन करा .

१०

अ) पूर्णा योग संस्थेने व्ही.एम. कॉलेजला त्यांच्या जागेवर सामायिक तत्वावर अधिवेळ" योग शिक्षक प्रशिक्षण अभ्यासक्रम "सुरू करण्यासाठी व्यावसायिक प्रस्तावाचा मसुदा तयार करा.

किंवा

ब) टाटा केमिकल्स अँड फटीलायजर कं. लिमिटेड यांनी त्यांच्या उत्पादनांकरता बाजारपेठ उपलब्ध होवू शकेल की नाही याचे सर्वेक्षण करण्याकरिता समिती नेमली होती. या समितीत दोन संचालक, एक शेतकी विषयक तज्ञ व चिटणीस समाविष्ट होते. त्यांच्या वतीने कंपनीस अहवाल सादर करा.

प्र. ६. यंग इंडिया टेक्सटाईल लिमिटेड या कंपनीची २३ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा आहे. या सभेची सूचना व विषयपत्रिका तयार करा व खालील ठराव मांडा .

१ लेखापरीक्षकाची पुन्हा निवड

२. लाभांश जाहीर करणे

१०

प्र . ७ सारांशलेखन करा .

०५

प्रगत भाषेची जी कौशल्य असतात त्यातील भाषांतर हे एक कौशल्य मानले जाते .रूपांतर , विस्तार, संक्षेप, पुनर्लेखन , भाषांतर ही प्रगत कौशल्ये होत . बोलणे , समजणे, वाचणे, लिहिणे ही भाषेची प्राथमिक कौशल्ये होत . ही कौशल्ये प्राप्त करून माणूस साक्षर होतो पण प्रगत कौशल्ये प्राप्त केल्याने तो भाषा समृद्ध बनतो . इतर सर्व कौशल्यांसाठी एक भाषा आत्मसात करणे, त्या भाषेचे ज्ञान असणे पुरेसे असते , मात्र भाषांतर हे असे कौशल्ये आहे की ज्यासाठी व्यक्तीला कमीत कमी दोन भाषा अवगत असणे, त्या भाषांचे चांगले ज्ञान असणे आवश्यक असते. आजच्या काळात भाषांतराचे महत्त्व वाढत चालले आहे . जग जवळ येत चालल्यामुळे वेगवेगळ्या भाषा परस्परांजवळ येत चालल्या आहेत . माणसाचे संज्ञापण क्षेत्र अनेक भाषांपर्यंत वाढले आहे . देवाण - घेवाण अनिवार्य ठरत आहे . म्हणून भाषांतर कौशल्ये ही व्यवसायाची संधीही ठरू शकते. इंग्रजी ही आंतरराष्ट्रीय भाषा म्हणून मान्यता पावलेली आहे . त्या भाषेत उपलब्ध असलेले ज्ञान भांडार आपल्याला भाषेत उपलब्ध होणे आवश्यक आहे. अर्थातच ही गोष्ट भाषांतरानेच साध्य होऊ शकते म्हणूनच इंग्रजी भाषेचे मराठी भाषेत भाषांतर करता यायला पाहिजे. आपले ज्ञानविश्व , भावविश्व , वाङ्मयविश्व समृद्ध केले पाहिजे म्हणून इंग्रजीतून मराठीत भाषांतर करण्याच्या प्रश्नावर लक्ष केंद्रित करणे आवश्यक आहे असे भाषांतर करताना इंग्रजी भाषेची वाक्यरचना व मराठी भाषेची वाक्यरचना , दोन्ही भाषांची खास वैशिष्ट्ये लक्षात घ्या . शब्दशः भाषांतर न करता संपुक्तिक, चपखल शब्द वापरून भाषांतर करा . पुरेसा सराव केल्याने हे शक्य होते, अवघड काही नाही.

१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत २) प्रश्नासमोरील अंक गुण दर्शवितात

प्रश्न क्र ०१ (अ) मुंबई नकाशा मधील खालील स्थाने दर्शवा. (१०)

१. भाजीपाला मार्केट २ विमानतळ ३ घन कचरा व्यवस्थापन स्थान
- ४ मंत्रालय ५ धारावी झोपडपट्टी

(ब) कोंकण नकाशा मधील खालील स्थाने दर्शवा. (१०)

१. रायगड जिल्हा
२. रत्नागिरी मधील समुद्रकाठा वरील एखादे स्थान
३. रायगड किल्ला
४. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील बंदर
५. रायगड जिल्हा कार्यालय

प्रश्न क्र २ (अ) घन कचरा म्हणजे काय व त्याचे स्रोत लिहा. (१०)

(ब) घन कचऱ्याचे दुष्परिणाम स्पष्ट करा. (१०)

किवां

(क) घन कचरा व्यवस्थापन स्पष्ट करा. (१०)

(ख) घन कचरा व्यवस्थापनातील नागरिकांची भूमिका स्पष्ट करा. (१०)

प्रश्न क्र ३ (अ) वाळवंटीकरण म्हणजे काय? त्याची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा. (१०)

(ब) शेतीशी संबंधित पर्यावरणीय समस्या स्पष्ट करा. (१०)

किवां

(ग) प्रदूषण म्हणजे काय व ते कसे कमी करता येईल. (१०)

(घ) भूक म्हणजे काय? तिची कारणे लिहून त्या वरील उपाय योजना सुचवा. (१०)

प्रश्न क्र ४ (अ) पर्यावरण पर्यटन म्हणजे काय, त्याचे महत्व व परिणाम लिहा. (१०)

(ब) पर्यटनास आवश्यक असलेले नैसर्गिक व मानव निर्मित घटक स्पष्ट करा. (१०)

किवां

(ड) नव पर्यटनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. (१०)

(च) पर्यटनाचे आर्थिक व सामाजिक परिणाम लिहा. (१०)

प्रश्न क्र ५ (अ) नर्मदा बचाव आंदोलन स्पष्ट करा (१०)

(ब) पश्चिम घाट बचाव मोहीम स्पष्ट करा. (१०)

किवां

(छ) GPS या विषयी माहिती लिहा. (१०)

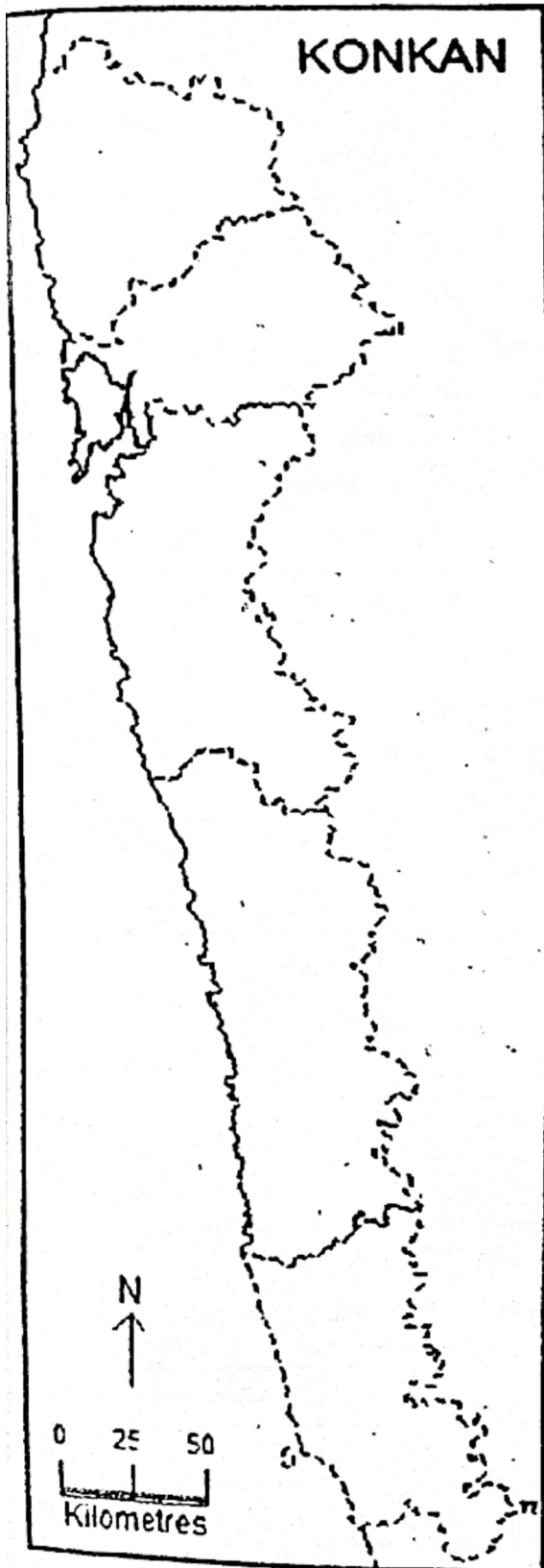
(ज) कार्बन बँक व कार्बन क्रेडीट संकल्पना या विषयी माहिती लिहा. (१०)

ॐॐॐ

Environmental Studies (F.Y.B.Com.) (Sem

Seat Number _____

Sign of Invigilator _____

Legend :-

- a) ☐ _____
- b) ☐ _____
- c) ☐ _____
- d) ☐ _____
- e) ☐ _____
- f) ☐ _____
- g) ☐ _____
- h) ☐ _____
- i) ☐ _____
- j) ☐ _____

ॐॐॐ

Tale Vibhag Shikshan Prasarak Mandal's
D.G.Tatkare arts and commerce college Tala.
F.Y.B.Com. Semester -II Exam April - 2023

Subject- Maths
Time :- 03 Hours

Marks :- 100
Date :- 18/04/2023

Q .no. 1 Attempt any Four of the following.

(20 Marks)

1. If $f(x) = -5x+8$, find x when $f(x) = 2$.
2. Find the total Revenue function, if the Demand $D = 50 - p$, where p is the price. Also find the Total Revenue when the price is Rs 2 per unit.
3. The demand function is given by $D = 1+3P$, Find the Marginal Demand (MD) at $p=1$.
4. Divide 100 in two parts such that the sum of their squares is a minimum.
5. If $y = (x+3)(2x-1)(3x+4)$. Find

Q .no. 2 Attempt any Four of the following.

(20 Marks)

1. Rs 2,000 is invested at 6% s.i. per year. Find the amount after one year, five year, Half year (6 months).
2. If Rs. 4000 amounts to Rs 5200 at s.i. in 3 years, find the rate of interest.
3. Find the amount and the compound interest on Rs 1500 for 4 years at 12% calculated On yearly basis.
4. Find the sum borrowed by Rohit from a bank on a compound interest of 5 % per year To be calculated annually, if he had to pay back Rs 26460 after 2 year
5. Find the present value of an ordinary annuity of Rs 3500 per year for 3 years at 12% per annum.

Q .no. 3 Attempt any Four of the following.

(20 Marks)

- 1) The changes in the prices of certain commodities in 2006 and 2007 are given below Taking 2006 as the base year, construct the Index Number.

commodities	A	B	C	D	E
Prices in 2006	36	40	82	21	68
Prices in 2007	68	58	91	15	40

- 2) The following table shows the prices of certain commodities in the years 2000 and 2007. Find their Simple Average Relatives Index Number.

commodities	A	B	C	D	E
Prices in 2000	50	165	25	60	45
Prices in 2007	150	55	100	40	90

3. For the data given below

x	2	3	4
y	3	5	7

Find (1) . (arithmetic mean) (2) the variance ; $V(x)$, $V(y)$. (3) the standard deviation. σ_x , σ_y .

(4) Find the coefficient of correlation for the following data:

x	2	5	8	10	6	3	1
y	4	6	7	8	5	4	3

(5)What is a scatter diagram ? Explain three types of correlation using scatter diagram.

Q .no. 4 Attempt any Four of the following.

(20 Marks)

1. Calculate three yearly moving averages of policy holders of LIC branch given below.

year	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
No. of policy holders (in thousand)	35	38	42	45	42	41	50	48

(2)For a Binomial Distribution containing 10 independent Bernoulli Trials , $P(\text{success}) =$

In any trial . Find its mean and variance.

(3)If Rs 4,000 amounts to Rs 5,200 at s.i. In 3 years , find the rate of interest.

(4) For a binomial distribution containing 14 independent Bernoulli Trials,

$P(\text{failure}) =$ in any trial . Find its mean and variance.

(5)State and explain Binomial theorem . Expand .

Q .no. 5 Attempt any Four of the following.

(20 Marks)

1 Mark of 5 candidates with respect to attributes A and B are given by

A	40	50	20	30	45
B	20	45	30	35	47

2) The equation of line of Regression are $10x+3y-15=0$ and $6x+5y-8=0$. Identify the Regression lines .

3) The following table gives the prices in thousand , of the commodities along with the weight, Find the weighted Aggregative Index Number.

commodities	Base year	Current year	Weightage
computer	40	32	5
printer	5	2	3
Mobile phone	10	4	50
V.C.D	8	3	10
Two-in -one	4	1	15

(4)Find the Laspeyres, paasches, Drobish-Bowleys weighted index number.

commodity	Price (p0)	Quantity(q0)	Price (p1)	Quantity(q1)
A	30	3	40	5
B	15	2	20	4
C	10	6	30	3
D	6	5	12	10

(5)Explain properties of Normal Distribution and its Normal curve.

- ✓ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
- ✓ प्रश्नासमोरील अंक गुण दर्शवितात
- ✓ प्रश्न क्रमांक दोन ते पाच या प्रश्नांतर्गत अ,ब,क मधील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

प्रश्न क्र ०१ (अ) बहुपर्यायी प्रश्न (कोणतेही दहा सोडवा)

(१०)

1. पूर्ण स्पर्धेत पेढ्या _____ वस्तू तयार करतात
(भिन्न, एकच, एकजिनसी, नवीन)
 2. पूर्ण स्पर्धेत उत्पादनाचे घटक _____ असतात
(प्रगतीशील, गतिशील, संथ, मोठे)
 3. पूर्ण स्पर्धेत मागणी वक्र हा _____ असतो
(वाकडा, अलवचिक, लवचिक, घसरता)
 4. अल्पाधिकारात पेढीचे आकारमान _____ असते
(वेगवेगळे, सारखे, अपूर्ण, पूर्ण)
 5. अल्पाधिकारात मागणी वक्र हा _____ असतो
(ताठर, विकुंचीत, लवचिक, समान)
 6. अल्पाधिकारात पेढ्यांची संख्या _____ असते
(मोठी, जास्त, अल्प, समान)
 7. मत्केदारीयुक्त स्पर्धा हि _____ स्पर्धा आहे
(अपूर्ण, वेगळी, नवीन, पूर्ण)
 8. मत्केदारीयुक्त स्पर्धेची संकल्पना _____ यांनी मांडली
(एडवर्ड चेम्बर्लीन, मार्शल, डेव्हिड रिकार्डो, स्मिथ)
 9. पूर्ण खर्च किंमतीची संकल्पना _____ यांनी मांडली
(स्मिथ, रिकार्डो, हॉल व हीच, मार्शल)
 10. _____ या मुळे गुंतवणूक कार्यक्रमाची सुयोग्य आखणी करता येते
(नियोजन, भांडवली अंदाजपत्रक, वित्तीय नियोजन, अंदाजपत्रक)
 11. भांडवली अंदाजपत्रकात निधीचा _____ विनियोगाचा समावेश होतो
(दीर्घकालीन, पूर्ण, अल्पकालीन, अपूर्ण)
 12. निव्वळ वास्तव मूल्य या नुसार प्रकल्पाची _____ ठरवता येते
(क्रमवारी, वास्तविकता, श्रेणी, अवस्तविकता)
- (ब) चूक कि बरोबर ते लिहा (कोणतेही दहा सोडवा)
१. पूर्ण स्पर्धे मध्ये असंख्य ग्राहक असतात
 २. मत्केदारी मध्ये असंख्य ग्राहक असतात
 ३. पूर्ण स्पर्धे मध्ये किंमती या मत्केदारी पेक्षा जास्त असतात
 ४. मत्केदारी मध्ये अल्पकाळात असाधारण नफा कमवतात

(१०)

५. अल्पाधिकारयुक्त स्पर्धे मध्ये उत्पादकाला कमी प्रमाणात अनिश्चिततेला तोंड द्यावे लागते.
 ६. शुद्ध बाजार रचनेचे पूर्ण स्पर्धा हे एक टोक तर मक्तेदारी हे दुसरे टोक होय.
 ७. मूल्यभेद हे मक्तेदारीचे वैशिष्ट्य आहे.
 ८. अकार्यक्षमता हा मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील महत्वाचा दोष मानला जातो.
 ९. सीमांत खर्च किंमत तत्व हे सार्वजनिक उद्योगामध्ये किंमत धोरण म्हणून वापरले जाते.
 १०. किंमत भेदाच्या पाच श्रेणी आहेत.
 ११. भांडवली अंदाज पत्रकात मूल्यमापन करता येत नाही.
 १२. परतावा काळ पद्धत हि मापनासाठी व समजण्यासाठी सोपी पद्धत आहे.
- प्रश्न क्र २: अ) पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय व तिची वैशिष्ट्ये लिहा.
 ब) मक्तेदारी म्हणजे काय व तिची वैशिष्ट्ये लिहा.
 क) उद्योग पेढी व उद्योग समूह या बदल थोडक्यात माहिती लिहा.
- प्रश्न क्र ३: अ) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेचा अर्थ स्पष्ट करून तिची वैशिष्ट्ये लिहा.
 ब) अल्पाधिकार म्हणजे काय? तिची वैशिष्ट्ये लिहा.
 क) विकुंचीत मागणी वक्र प्रतिमान स्पष्ट करा.
- प्रश्न क्र ४: अ) पूर्ण खर्च किंमत पद्धत स्पष्ट करा.
 ब) बहुवस्तू किंमत पद्धत स्पष्ट करा.
 क) अवपुंजन म्हणजे काय उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- प्रश्न क्र ५: अ) भांडवली अंदाज पत्रकाची वैशिष्ट्ये लिहा.
 ब) परतावा काळ पद्धत स्पष्ट करा.
 क) निव्वळ वास्तव मूल्य पद्धत स्पष्ट करा.
- प्रश्न ६: कोणत्याही चार टिपा लिहा
 अ) बाजार ब) मक्तेदारीचे प्रकार
 आ) किंमत युद्ध क) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील अपव्यय
 इ) सीमांत खर्च किंमत पद्धत (ड) भांडवली अंदाज पत्रकाचे महत्व

प्र. २ रा . पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न लिहा .

१५

१) चित्रपट व सिनेमागृहातील जाहिरातीचे फायदे व मर्यादा लिहा.

२) छापील माध्यमांचे तोटे लिहा.

३) बाह्य जाहिरातीचे फायदे लिहा.

प्र. ३ रा. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१५

१) अंदाजपत्रकाच्या विविध पद्धती सविस्तर लिहा.

२) माध्यमाची निवड करताना कोणते घटक विचारास घ्यावे लागतात ते सांगा.

३) जाहिरातीचे उद्दिष्टे सांगा.

प्र. ४ था . कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

१५

१) क्रियाशील जाहिरातीची भूमिका स्पष्ट करा.

२) खरेदीच्या विविध अर्थप्रेरणा स्पष्ट करा.

३) आवाहनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र. ५ वा. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

१५

१) जाहिरात रचनेची तत्वे लिहा.

२) जाहिरातील चित्राचे महत्व स्पष्ट करा.

३) आकाशवाणीवरील जाहिरात तयार करण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

प्र. ६ वा. टीप लिहा (कोणतेही चार)

२०

१) स्मरण चाचणी

२) वाचन परीक्षण पद्धत

३) वृत्ती मूल्यमापन चाचणी

४) चौकशी प्रतिसाद पद्धती

५) विक्री परीक्षण पद्धत

६) ओळख परीक्षण पद्धत